

ANALIZA POKAZATELJA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA MARASKA D.D.

Bradaš, Petra

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split / Sveučilište u Splitu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:228:089103>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-02**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University Department of Professional Studies](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Preddiplomski stručni studij Računovodstvo i financije

PETRA BRADAŠ

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA POKAZATELJA FINANCIJSKIH
IZVJEŠTAJA PODUZEĆA MARASKA D.D.**

Split, rujan 2022.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Preddiplomski stručni studij Računovodstvo i financije

Predmet: Menadžersko računovodstvo

ZAVRŠNI RAD

Kandidat: Petra Bradaš

Naslov rada: Analiza pokazatelja financijskih izvještaja poduzeća
Maraska d.d.

Mentor: mr.sc. Stjepan Laća

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	2
SUMMARY.....	3
1.UVOD.....	4
2. TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI.....	5
2.1. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAVANJE I RAZVRSTAVANJE PODUZETNIKA.....	5
2.2. VRSTE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	7
2.3. RAČUN DOBITI I GUBITKA.....	8
2.4. BILANCA.....	11
2.5. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	13
2.6. IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA.....	14
2.7.BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE.....	14
2.8. SASTAVLJANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA I BILJEŠKI UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE.....	15
3. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	16
3.1. HORIZONTALA ANALIZA.....	16
3.2. VERTIKALNA ANALIZA.....	17
3.3. ANALIZA POMOĆU POKAZATELJA.....	17
3.3.1. Pokazatelj likvidnosti.....	18
3.3.2. Pokazatelj profitabilnosti.....	19
3.3.3. Pokazatelj zaduženosti.....	21
3.3.4. Pokazatelj aktivnosti.....	23
3.3.5. Pokazatelji investiranja.....	24
3.3.6. Pokazatelj ekonomičnosti.....	25
4. FINACIJSKA ANALIZA MARASKA D.D.....	26
4.1. Osnovni podaci o Maraska d.d.....	26
4.2. Analiza pomoću pokazatelja.....	33
5. ZAKLJUČAK.....	36
LITERATURA.....	37

SAŽETAK

Analiza pokazatelja financijskih izvještaja poduzeća Maraska d.d.

Analiza financijskih izvještaja opisuje se kao primjena različitih analitičkih tehnika i sredstava pomoću kojih se ti podaci pretvaraju u informacije potrebne za funkcije upravljanja. Pomoću analize financijskih izvještaja može se utvrditi stanje poduzeća i njegova financijska stabilnost. Kako bi se mogli praviti planovi za budućnost, financijski menadžment treba prvenstveno analizirati poslovanje kako bi na temelju ostvarenog mogli težiti k ostvarivanju istih, te na temelju ostvarenog u prethodnim razdobljima donositi odgovarajuće odluke.

Tema završnog rada je analiza financijskih izvještaja na primjeru poduzeća Maraska d.d. Osim teorijskog dijela, analizu poduzeća sam radila na temelju različitih pokazatelja, gdje sam mogla iz toga zaključiti kako je poduzeće poslovalo, je li ono bilo uspješno, zaduženo itd.

Ključne riječi: *završna bilanca, račun dobitka i gubitka, analiza poslovanja, pokazatelji*

SUMMARY

Ratio analysis of financial statements from Maraska d.d.

We describe the analysis of financial statements as the application of various analytical techniques and means by which these data are transformed into information necessary for management functions. Using the analysis of financial statements, we can determine the state of the company and its financial stability. In order to be able to make plans for the future, financial management should primarily analyze the business so that, based on what has been achieved, they can strive to achieve them, and based on what has been achieved in previous periods, make appropriate decisions.

The topic of the final paper is the analysis of financial statements on the example of the company Maraska d.d. In addition to the theoretical part, I analyzed the company based on different ratios, where I could conclude from that how the company operated, whether it was successful, in debt, etc.

Keywords: *closing balance sheet, profit and loss account, business analysis, ratios*

1.UVOD

Financijski izvještaji predstavljaju izvještaje koji trebaju prikazivati financijsku situaciju fer i istinito, prikazuju koliko je poduzeće sposobno ostvariti pozitivan novčani tok, tj. koliko je poduzeće sposobno stvarati novac, te prikazuje uspješnost poslovanja poduzeća. Cilj analize financijskih izvještaja je da na temelju određenih podataka, te korištenjem određenih pokazatelja i analiza upoznamo kako poduzeće posluje, koje su njegove prednosti i nedostaci. Na temelju određenih podataka poduzeća mogu analizirati svoje poslovanje, te reagirati na nedostatke ukoliko je to potrebno. S toga, kroz ovaj rad analizira se poduzeće Maraska d.d. na temelju godišnjih financijskih izvještaja koji su bili dostupni na stranicama FINE. Pomoću promatranja određenih pokazatelja analizirano je poduzeće Maraska. Rad se sastoji od teorijskog dijela i dijela gdje smo analizirali poduzeće. U daljnjem radu ćemo moći vidjeti koliko je poduzeće zapravo bilo uspješno ili ne.

2. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

2.1. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAVANJE I RAZVRSTAVANJE PODUZETNIKA

Prema Zakonu o računovodstvu poduzetnici se dijele na mikro, male, srednje i velike koji ovise o određenim pokazateljima koji su utvrđeni na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji. Najbitnije značajke tj. pokazatelji prema kojim se dijele poduzetnici su: iznos prihoda, iznos ukupne aktive, te prosječan broj zaposlenih tijekom poslovne godine. Mikro, mali i srednji poduzetnici ne prelaze 2/3 navedena uvjeta.

Uvjeti za mikro poduzetnike su:

- Iznos prihoda 5.200.000, 00 kn
- Iznos ukupne aktive 2.600.000.00 kn
- Prosječan broj radnika tijekom poslovne godine- 10

Uvjeti za male poduzetnike su:

- Iznos prihoda 60.000.00000 kn
- Ukupna aktiva 30.000.000,00 kn
- Prosječan broj radnika tijekom poslovne godine- 50

Uvjeti za srednje poduzetnike su:

- Iznos prihoda 300.000.000,00 kn
- Ukupna aktiva 150.000.000,00 kn
- Prosječan broj radnika tijekom poslovne godine- 250

Uvjeti za velike poduzetnike su:

- Iznos prihoda 300.000.000,00 kn
- Ukupna aktiva 150.000.000,00 kn
- Prosječan broj radnika tijekom poslovne godine- 250

-Veliki poduzetnici su oni poduzetnici koji prelaze 2 od 3 navedena uvjeta.

Osim navedenih, u velike poduzetnike ubrajamo društva za osiguranje, stambene štedionice, alternativni investicijski fondovi, banke, UCITS fondovi, investicijska društva, burza, srednja klirinška depozitarna društva, faktoring društva, štedne banke.

Poduzetnici moraju voditi poslovne knjige, dužni su prikupiti i sastaviti knjigovodstvene isprave, te su također dužni sastavljati financijske izvještaje sukladne prema Zakonu i njegovim propisima.

Ukoliko poduzetnik da zadatak da računovodstvene poslove obavlja neka druga fizička ili pravna osoba, poduzetnik je i dalje odgovoran za sve poslove bez obzira što ih obavlja neka druga osoba.

Računovodstvenu dokumentaciju obuhvaćaju poslovne knjige, godišnja konsolidirana financijska izvješća, , godišnja financijska izvješća, knjigovodstvene isprave. Računovodstvena dokumentacija bi trebala biti ispravna i povjerljiva, jasna, potpuna, te osigurana od bilo kakvih promjena i oštećenja. U suprotnom slučaju, poduzetnik je dužan istu ispraviti u bilo kojem trenutku, te pri svakom ispravku potrebno je sastaviti knjigovodstvenu ispravu.

Poslovne knjige koje je poduzetnik dužan voditi su:

- Dnevnik
- Glavna knjiga
- Pomoćna knjiga

Dnevnik predstavlja poslovnu knjigu u kojoj se knjigovodstvene promjene u izvještajnom periodu unose po redu tj. kronološki. Prilikom svakog knjiženja u dnevnik, potrebno je sadržavati identifikacijsku oznaku i redni broj, te podatke koji se mogu vezati s određenom knjigovodstvenom ispravom i osobom koja je istu kontrolirala.¹ Glavna knjiga predstavlja sustavnu evidencija svih knjigovodstvenih promjena koje su nastale u određenom izvještajnom razdoblju. Glavnu knjigu čine bilančni i izvanbilančni zapisi.

Pomoćna knjiga predstavlja knjigu koju otvaramo donosom stanja koje se temelje na poslovnim knjigama koje su zaključene na kraju prethodne poslovne godine.

Poduzetnici zaključuju svoje poslovne knjige na:

- Zadnji dan poslovne godine

¹ Zakon o računovodstvu, t. 1.6. HSFI 1 (financijski izvještaji)

- Dan prije prestanka obavljanja djelatnosti sukladno posebnim propisima ako je poduzetnik fizička osoba
- Dan koji prethodi statusnoj promjeni
- Dan koji neposredno prethodi početku postupka likvidacije ili stečaja.

Poslovne knjige kao što su dnevnik, pomoćne knjige i glavne knjige trebaju se čuvati se najmanje 11 godina.

2.2. VRSTE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Godišnji financijski izvještaji prema Zakonu o računovodstvu:

- Izvještaj o financijskom položaju na kraju razdoblja (bilanca),
- Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja (račun dobiti i gubitka),
- Izvještaj o novčanom toku tijekom razdoblja,
- Izvještaj o promjenama kapitala tijekom razdoblja te
- Bilješke uz financijske izvještaje.

Godišnje financijske izvještaje dužni su sastavljati druge fizičke i pravne osobe i poduzetnici. Oni su dužni prema Zakonu sastavljati godišnje financijske izvještaje u obliku, sadržaju i na način koji je propisan Zakonom.

Mikro i mali poduzetnici sastavljaju račun dobiti i gubitka, bilješke uz financijske izvještaje i bilancu, dok srednji i veliki poduzetnici, kao i subjekti od javnog interesa sastavljaju bilancu, RDG s pripadajućim izvještajem o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala, te izvještaj o novčanim tokovima. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti dostavljaju samo obveznici primjene MSFI-a. Iznimku čine oni poduzetnici koji su obveznici primjene HSFI-a u sklopu sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja nisu obveznici sastavljanja izvještaja o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Financijski izvještaji su uglavnom usmjereni na vanjske korisnike kao što su kreditori, dobavljači, kupci, investitori, zaposlenici.

Ukratko, bilanca osigurava informacije o financijskom položaju, a izvještaj o novčanim tokovima nam pruža informacije o korištenju novca i novčanih ekvivalenata, te kako su oni nastali, račun dobiti i gubitka govori nam o uspješnosti poslovanja nekog poduzeća, dok se

bilješke uz financijske izvještaje sastavljaju se za dodatna objašnjenja i interpretacije informacija. Naime, financijski izvještaji su namijenjeni internim i eksternim korisnicima. Interni korisnici su menadžment i zaposlenici. Najznačajniji interni korisnik financijskog izvještaja je menadžment poduzeća. On postavlja određene zahtjeve računovodstvu za informacije kao što su planiranje i kontrola poduzeća koje je potrebno ispuniti. Eksterni korisnici su vlasnici, investitori, kreditori, poslovni partneri, vlada i njezine agencije i tijela, javnost, znanstvenici, revizori.

U sljedećem poglavlju ćemo obraditi detaljnije svaki od navedenih financijskih izvještaja.

2.3. RAČUN DOBITI I GUBITKA

Račun dobiti i gubitka predstavlja financijski izvještaj koji pokazuje koliko poduzeće uspješno posluje u određenom vremenskom periodu, tj. je li ono profitabilno. Svi poduzetnici su ga obvezni sastavljati (mali, srednji, veliki, mikro) kao i fizičke i pravne osobe odnosno svaka fizička i pravna osoba koja je obveznik poreza na dobit, a iznimku čine oni poduzetnici čije je poslovanje uređeno posebnim uvjetima.

Račun dobiti i gubitka sastavlja se prema strukturi i sadržaju koji su propisani Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja. Obveznici primjene HSFI-a sastavljaju RDG prema odredbi HSFI-a, dok obveznici MSFI-a sastavljaju RDG prema odredbi MSFI-a.²

Račun dobiti i gubitka kao što se može vidjeti iz tablice 1. čine prihodi, rashodi, dobiti/gubitka prije oporezivanja, poreza na dobit i dobiti nakon oporezivanja.

Prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi određenog obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja imovine ili smanjenja obveza što ima za posljedicu povećanje kapitala. Poduzeće može ostvariti prihode od pružanja usluga, prihode od kamata, prihode od prodaje robe... Bitno je naglasiti da se navedeni prihodi evidentiraju kada je račun ispostavljen, a ne onda kada je došlo do naplate.

Dakle, priznaju se po načelu nastanka događaja, u trenutku kada su isporučene usluge ili dobra izvršene, a ne po načelu blagajne. Svi izlazni i ulazi računi za ispostavljene isporuke dobara i

² http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka_1.pdf

izvršene usluge čiji je datum do 31. prosinca 2021. god. (i 31.12.), moraju se proknjižiti u knjigovodstvu u 2021.god., a pri tome nije bitan datum isporuke.

Tablica 1. Prikaz računa dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka
1. Poslovni prihodi
2. Poslovni rashodi
3. Dobit iz poslovnih aktivnosti
4. Financijski prihodi
5. Financijski rashodi
6. Dobit iz financijskih aktivnosti
7. Izvanredni prihodi
8. Izvanredni rashodi
9. Dobit iz izvanrednih aktivnosti
10. Bruto dobit
11. Porez na dobit
12. Neto dobit

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008): *Analiza financijskih izvještaja*, Masmedia, Zagreb, str.78.

Vrste prihoda:

- 1. Poslovni prihodi**- nastaju kada se proda neki proizvod ili usluga, a priznaju se u trenutku kada se isporuči određena roba ili usluga. Njihova vrijednost iskazuje se bez PDV-a. Predstavljaju najznačajniji dio prihoda poduzeća.
- 2. Financijski prihodi**- nastaju ulaganjem u financijsku imovinu. (prihodi od tečajnih razlika, prihodi od kamata, prihodi od dividendi).
- 3. Izvanredni (ostali) prihodi**- neočekivani i neplanirani prihodi. To su prihodi koji nisu vezani za osnovnu djelatnost poduzeća. Mogu se odnositi na prethodne godine (npr. prihodi od povrata poreza i doprinosa, naplaćeni prihodi iz prošlih godina na kojima nije iskazano potraživanje) kao i na tekuću (npr. prihodi od primljenih odobrenja, prihodi od prodajne stalne imovine, prihodi od prodaje sitnog inventara, inventurni višak).

Rashodi predstavljaju smanjenje ekonomske koristi tijekom određenom obračunskog razdoblja u obliku odljeva ili smanjenja imovine ili povećanja obveza što za posljedicu ima smanjenje

kapitala. Rashodi se također priznaju kada se ekonomske koristi pojedine stavke više ne mogu očekivati, s toga se takva stavka u bilanci označuje kao rashod i ne priznaje se više kao imovina.

Vrste rashoda:

1. **Poslovni rashodi**- rashodi koji nastaju prodajom proizvoda u trenutku kada se isporuči. Priznaju se prema nabavnoj vrijednosti. Čine ih materijalni i nematerijalni troškovi, amortizacija, nabavna vrijednost materijala i prodajne robe. Količine i cijene utječu na visinu poslovnih rashoda. Također, većina poslovnih prihoda nekog poduzeća služi da se pokriju poslovni rashodi.
2. **Financijski rashodi**- rashodi koji nastaju uslijed korištenja tuđih novčanih sredstava. Najznačajnije su kamate koje se priznaju u razdoblju kada su izdane i negativne tečajne razlike po izvršenoj uplati. Bitno je napomenuti da dioničarima dividende ne predstavljaju rashod iz razloga što one budu izglasavane tek na kraju iz dobiti nakon oporezivanja.
3. **Izvanredni rashodi**- rashodi koji nisu stalni, te se obično odnose na prethodne godine. Nastaju uslijed nenadanog smanjivanja poslovnih rezultata ili uslijed povećanja obaveza. Neki od izvanrednih rashoda: manjkovi, kazne, otpis nenaplaćenih potraživanja...

Dobit prije oporezivanja predstavlja razliku između prihoda i rashoda. Porez na dobit obračunava se po stopi od 10% ako smo u određenom poreznom razdoblju ostvarili prihode do 7.500.000,00 kn, te po stopi od 18% ako smo ostvarili prihode veće od 7.500.000,00kn . Porezna osnovica predstavlja dobit koja je umanjena ili uvećana prema Zakonu o porezu na dobit. Dobit nakon oporezivanja je razlika između dobiti prije oporezivanja i poreza na dobit. Dobit nakon oporezivanja može ostati u poduzeću da se koristi u daljnjem poslovanju, ili se može isplatiti vlasnicima u obliku dividende ili dobiti. ³

Pri izradi RDG-a potrebno je provjeriti jesu li obračunati svi prihodi i rashodi, te ostali dokumenti odnosno knjigovodstvene isprave kao što su blagajnički izvještaji, izvodi iz banke, računi itd.

Također treba se provjeriti jesu li napravljeni svi obračuni kao npr.:

- Obračun plaće

³ Perkušić, D. (2016): Osnove računovodstva: skripta str.56

- Godišnji obračun amortizacije
- Zalihe

Treba provjeriti i jesu li obavljene procjene na temelju računovodstvenih standarda, kao npr.:

- Dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu
- Vrijednosna usklađenja (zalihe, potraživanja)
- Izračun fer vrijednosti financijske, dugotrajne imovine

Financijski rezultat utvrđuje se na temelju RDG-a, a čine ga razlika između prihoda i rashoda nekog poduzeća. Može biti pozitivan financijski rezultat/ dobit ili negativan financijski rezultat/ gubitak. Ukoliko je ostvaren pozitivan financijski rezultat znači da je došlo do povećanja imovine ili smanjenja obveza, a kada je ostvaren negativan financijski rezultat znači da je došlo do smanjenja imovine ili povećanja obveza.

Cilj svakog poduzeća je da razlika između prihoda i rashod bude pozitivna, tj. da se ostvari dobit. Ukoliko poduzeće ostvari pozitivan financijski rezultat, vlasnici će donijeti odluku o rasporedu dobiti za prethodnu financijsku godinu.

Ukoliko je poduzeće ostvarilo negativan financijski rezultat, ono neće imati što rasporediti nego će njegov menadžment gledati kako će pokriti nastale gubitke, te kako će poduzeće nastaviti daljnje poslovanje. Dakle, prilikom raspoređivanja dobiti važno je dio dobiti "staviti" u rezerve, ukoliko poduzeće planira proširiti obujam poslovanja ili će poslovati s rizičnijim poslovima.

2.4. BILANCA

Predstavlja pregled obveza, kapitala i imovine na određeni dan. Sastavlja se prema MRS ili prema HSFI. Bilancu sastavljamo uglavnom do 31.prosinca, a može i kvartalno, polugodišnje.

Bitno je naglasiti da je kod bilance potrebno da aktiva bude jednaka pasivi, tj. potrebno je da bilanca bude u ravnoteži.

Sastoji se od dva dijela:

1. AKTIVA

- Kratkotrajna imovina (predstavlja onaj dio imovine koji će se pretvoriti u novac ili će se potrošiti unutar jedne poslovne godine)

- Dugotrajna imovina (predstavlja dio imovine koji će se potrošiti ili pretvoriti u novac u periodu duže od jedne poslovne godine)

2. PASIVE

- Kapital (vlastiti i tuđi kapital)
- Obveze (kratkoročne i dugoročne)

Imovina predstavlja resurs koji kontrolira poslovni subjekt kao rezultat prošlih događaja iz kojeg se očekuje priljev budućih ekonomskih koristi u poduzeće. (Prema MSFI/MRS).

Dakle, predstavlja sve ono što se nalazi u vlasništvu nekog poduzeća, tj. sve ono što nekom poduzeću pomaže da ostvari prihode.

Imovinu se dijeli na dugotrajnu imovinu i kratkotrajnu imovinu. Dugotrajnu imovinu čine financijska, nematerijalna, materijalna i dugoročna potraživanja, dok kratkotrajnu imovinu čine potraživanja, financijska imovina, zalihe, te novac u blagajni.

Kapital predstavlja na koji smo način financirali imovinu. Imamo tuđi i vlastiti izvor financiranja. U bilanci, kapital je prikazan kao temeljni (vlasnički) kapital, rezerve iz dobiti, kapitalne rezerve, revalorizacijske rezerve, rezerve fer vrijednosti, zadržanu dobit ili preneseni gubitak, dobit ili gubitak poslovne godine te manjinski interes.

Kapital se dijeli na uplaćeni i zarađeni. Uplaćeni kapital predstavlja onaj kapital koji je nastao ulaganjem sredstava od strane vlasnika (kapitalne rezerve), dok je zarađeni kapital ostvaren pozitivnim poslovanjem poduzeća (rezerve iz dobiti, revalorizacijske rezerve, zadržana dobit, dobit tekuće godine)

Obveze su tuđi izvor financiranja. Obveza je sadašnji dug poduzeća koji je proizašao iz prošlih događaja i za čije se podmirenje očekuje odljev resursa koji utjelovljuje ekonomske koristi (prema MSFI/MRS). Prema roku dospjeća obveze dijelimo na dugoročne i kratkoročne. Kratkoročne obveze su one prema dobavljačima, obveze prema državi (doprinosi, porez i prirez, porez na dobit), obveze prema zaposlenima (plaće), dok su dugoročne obveze krediti, zajmovi.

Tablica 2. Struktura bilance

AKTIVA	PASIVA
A. Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital	A. Kapital i rezerve
B. Dugotrajna imovina	B. Rezerviranja
C. Kratkotrajna imovina	C. Dugoročne obveze
D. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	D. Kratkoročne obveze
E. Ukupna aktiva	E. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja
F. Izvanbilančni zapisi	F. Ukupna pasiva

Izvor: Belak, V. i dr.(2011): *Računovodstvo poduzetnika*, RRIF Plus d.o.o., Zagreb, str. 49.

2.5. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Predstavlja priljeve i odljeve XY poduzeća u nekom određenom vremenskom periodu tj. gdje poduzeće troši svoj novac (odljev) i odakle novac dolazi (priljev). Financijska uspješnost se ne temelji toliko na ostvarenoj dobiti u određenom vremenskom razdoblju, već na likvidnosti i novčanim tokovima.

Postoji pozitivan i negativan novčani tok. Cilj svakog poduzeća je ostvariti pozitivan novčani tok zato što to znači da poduzeće ima dovoljno novca da pokrije troškove poslovanja. Izvještaj o novčanim tokovima sastavlja se prema MRS-7. Obveznici sastavljanja izvještaja o novčanim tokovima su srednji i veliki poduzetnici, dok ga mali poduzetnici nisu obvezni sastavljati, ali ga mogu sastavljati za svoje potrebe.

Izvještaj o novčanim tokovima pruža korisne informacije o novčanim ekvivalentima i novcu iz financijske, poslovne i investicijske aktivnosti.

Novčani tok od poslovne aktivnosti proizlazi iz glavnih aktivnosti poduzeća koje stvaraju prihode, tj. predstavlja opseg uspješnosti poslovanja poduzeća (otplata zajmova, primljene dividende).

Novčani tok od financijske aktivnosti obuhvaća primitke i izdatke koji proizlaze iz investiranja u dugotrajnu imovinu kao što su oprema, vrijednosni papiri, nekretnine.

Novčani tok od financijske aktivnosti obuhvaća primitke i izdatke, kao što je povrat sredstava (otplata glavnice kredita) ili prikupljanje sredstava (emisija obveznica i dionica) ili isplata dividendi. Predstavlja zaduživanje poduzeća i promjene u visini i strukturi kapitala.

Metode sastavljanja izvještaja o novčanim tokovima

1. Direktna - prikazuje stvarne informacije o novčanom toku iz poslovanja. Za poduzeće je bolje korištenje direktne metode jer je detaljnija i bolja za donošenje financijskih odluka. Daje nam informacije korisne za procjenu budućih novčanih tokova.
2. Indirektna - ne uzima se posebno stavka po stavka primitaka i izdataka, već u obzir uzimamo novac koji je osiguran od operativnih aktivnosti kao neto dobit

2.6. IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA

Predstavlja izvještaj koji govori o svim promjenama koje su se dogodile na stavkama kapitala između dva datuma u bilanci, te nam također govori o strukturi kapitala nekog poduzeća.

Promjene na stavkama kapitala su:

- neto dobit
- revalorizacijske rezerve
- promjene računovodstvenih politika
- dodatna ulaganja vlasnika
- visina izglasanih dividendi

Izvještaj o promjenama kapitala obvezni su sastavljati srednji i veliki poduzetnici, dok ga mali poduzetnici nisu dužni sastavljati.

2.7. BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu vidljive u izvještaju o novčanom toku i izvještaju o promjenama kapitala, RDG-u i bilanci prema odredbama odgovarajućeg standarda financijskom izvještavanju. Bilješke uz financijske izvještaje predstavljaju dio godišnjih financijskih izvještaja. Njihov sadržaj je određen

računovodstvenim standardima (MRS, HSFI, MSFI). Bilješke su obavezne. Sastavljaju ih svi poduzetnici kako bi korisnicima financijskih izvještaja pomogle da bi što bolje razumjele financijske izvještaje.

2.8.SASTAVLJANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA I BILJEŠKI UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE

Srednji i mali poduzetnici pri izradi godišnjih financijskih izvještaja moraju primjenjivati odredbe Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (HSFI). HSFI predstavlja računovodstvena načela i pravila, a koristi se kod sastavljanja i predstavljanja financijskih izvještaja. Naime, mikro poduzetnici i mali poduzetnici dužni su sastavljati RDG, bilješke uz financijske izvještaje i bilancu.

Godišnji financijski izvještaji nam žele prikazati uspješnost poslovanja, te nam žele istinito i fer prikazati financijski položaj. Trajno se čuvaju u izvorniku. RDG i bilanca služe za statistiku. Godišnje financijske izvještaje sastavljamo u obrascima čija je struktura i sadržaj propisana Pravilnikom GFI-a.

Bilješke se objavljuju javno, te se zajedno s ostalom dokumentacijom dostavljaju Fini.

Dakle, svrha bilješki uz financijske izvještaje je da prikažu sve one informacije koje nam nisu navedene u RDG-u i bilanci.

U bilješkama uz financijske izvještaje se:

- predstavljaju sve informacije koje su potrebne da bi sastavili financijske izvještaje
- objavljuju se informacije čije objavljivanje nalaže računovodstveni standard
- prikazuju informacije koje nisu vidljive u ostalim financijskim izvještajima

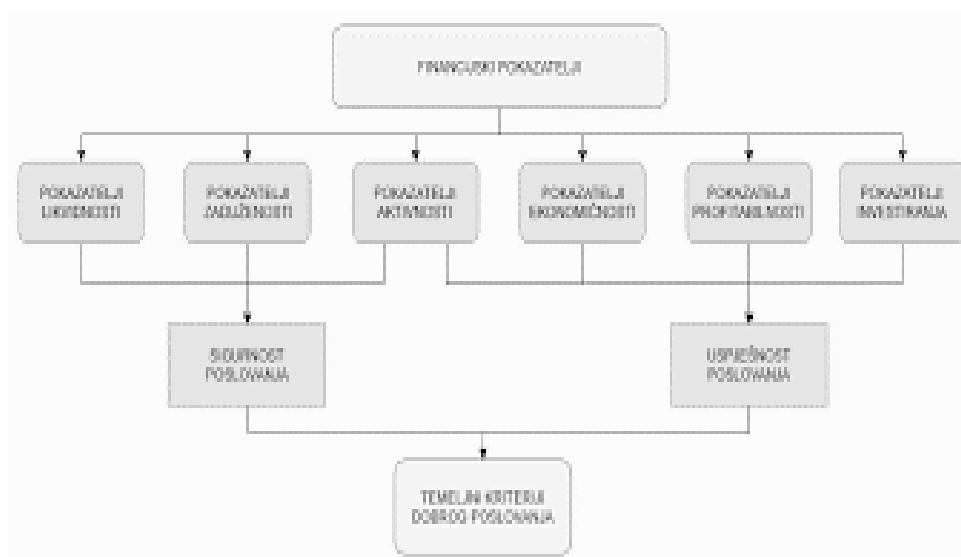
Bilješke uz financijske izvještaje nisu standardizirani izvještaji. Što bi značilo da nisu propisani nekom određenom formom, već ih poduzetnik može samostalno oblikovati, ali potrebno je voditi računa da budu u skladu sa zahtjevima i propisima.

Bilješke mogu biti iskazane kao tablice ili tekstualni opis. Određene stavke u RDG-u se povezuju s određenim informacijama u bilješkama.

3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Analiza financijskih izvještaja može se opisati kao primjenu različitih analitičkih tehnika i sredstava s pomoću kojih će se određeni podatci pretvoriti u značajne informacije koje su nam bitne za funkcije upravljanja. Financijski menadžment je zadužen za analizu poslovanja tako što će na temelju onoga što je uvidio u poslovanju moći izraditi plan za buduće razdoblje. Također, potrebno je znati kakve će analize izraditi potencijalni kreditori ili dobavljači da bi prihvatili poslovnu suradnju. Analiza se vodi različitim instrumentima i postupcima, a to je većinom uspoređivanje i raščlanjivanje dobivenih rezultata.

Slika 1. Financijski pokazatelji

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. L.: *Analiza financijskih izvještaja*, Masmedia, Zagreb, 2008

3.1. HORIZONTALA ANALIZA

Horizontalna analiza predstavlja usporednu procjenu financijskog izvještaja za dva ili više razdoblja kako bi se izračunala stavka po stavka. Kod horizontalne analize je bolje da uspoređujemo pozicije za veći broj godina kako bi mogli uočiti pojedine promjene, te da na temelju njih možemo donositi poslovne planove za budućnost. Da bi izračunali i uočili promjene uzimamo jednu godinu kao bazni indeks, a ostale se godine s njom uspoređuju. Stavka iz prošlog financijskog izvještaja preračunava se u postotku iznosa iz bazne godine. Predmet

horizontalne analize su bilančne pozicije i pozicije iz računa dobiti i gubitka. Cilj horizontalne analize je utvrđivanje trenda i promjena predmeta u određenom vremenu.

Formula za izračun apsolutne promjene pojedinih stavki:

$$\text{Iznos tekuć godine} - \text{iznos prethodne godine} = \text{apsolutna razlika}$$

Formula za izračun relativne promjene pojedinih stavki:

$$[(\text{iznos tekuće godine} - \text{iznos prethodne godine}) / \text{iznos prethodne godine}] * 100 = \text{relativna razlika}$$

3.2. VERTIKALNA ANALIZA

Vertikalnu analizu se provodi tako da se u bilanci ukupna aktiva i pasiva označe sa 100, dok se sve ostale pozicije tada stavljaju u odnos s njima da bi se dobila njihova struktura. Prihod od prodaje ili ukupan prihod označavamo sa 100, pa ostale pozicije uspoređujemo s njima. U slučaju inflacije vertikalna analiza je dobra, kada apsolutni brojevi ne govore puno sami za sebe. Cilj vertikalne analize je utvrđivanje udjela stavki u zajedničkoj stavci pojedinačne obračunske godine.⁴

3.3. ANALIZA POMOĆU POKAZATELJA

Pokazatelj je neki racionalni broj koji se dobije stavljanjem u odnos jedne ekonomske veličine s drugom ekonomskom veličinom, a svrha izračuna pokazatelja je stvoriti podlogu da bi se mogle donijeti određene odluke i potrebne zaključke. Da bi se u odnos stavile dvije veličine, prvo je potrebno razmisliti ima li uopće smisla računati takav pokazatelj.

Grupe financijskih pokazatelja:

- pokazatelj likvidnosti – mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze
- pokazatelj profitabilnosti- mjere povrat uloženog kapitala
- pokazatelj zaduženosti- mjere do koje se granice poduzeće financira iz tuđih izvora
- pokazatelj aktivnosti- mjere kako poduzeće upotrebljava svoje resurse

⁴ <https://hrcak.srce.hr/file/126288>

- pokazatelj investiranja- mjere uspješnost ulaganja u dionice
- pokazatelj ekonomičnosti- mjere odnos prihoda i rashoda

Gore navedeni pokazatelji se odnose na uspješnost i sigurnost poslovanja. Pokazatelj likvidnosti i zaduženosti se odnose na sigurnost, dok se pokazatelji investiranja, profitabilnosti i ekonomičnosti odnose na uspješnost poslovanja. Jedino pokazatelj aktivnosti možemo smjestiti i u jednu i u drugu kategoriju.⁵

3.3.1. Pokazatelj likvidnosti

Predstavlja sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze. Pokazatelj likvidnosti značajan je financijskim menadžerima jer oni donose odluke koje su vezane za podmirivanje određenih obveza prema kreditorima, dobavljačima i državi. Likvidnost znači da se imovina ili njeni pojedini dijelovi mogu pretvoriti u novac da bi se pokrile obveze.

Najzastupljeniji pokazatelji likvidnosti su:

- koeficijent tekuće likvidnosti
- koeficijent ubrzane likvidnosti
- koeficijent trenutne likvidnosti
- neto obrtni kapital

Koeficijent tekuće likvidnosti

Koeficijent tekuće likvidnosti= $\frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}}$

Govori nam koliko će i u kojoj mjeri kratkotrajna imovina biti sposobna pokriti kratkoročne obveze.

Ukoliko je tekući odnos veći od 1, odnosno 1:1, govori nam da je kratkotrajna imovina veća od kratkoročnih obveza, te da će kratkoročne obveze biti podmirene u zadovoljavajućem vremenu iz kratkotrajne imovine. Da je tekući odnos manji od 1 to bi značilo suprotno, tj. da su obveze veće od imovine. Za ovaj pokazatelj je bolje da je što veći, jer smo onda sigurni da će

⁵ Tipurić, D. et. al. (2008.), Korporativno upravljanje, Sinergija, <https://repozitorij.vuka.hr/islandora/object/vuka%3A894/datastream/PDF/view>

kratkoročne obveze biti podmirene na vrijeme. Idealna iskustvena vrijednost za ovaj pokazatelj je 2.

Koeficijent ubrzane likvidnosti

Brzi odnos= (kratkotrajna imovina-zalihe)/kratkoročne obveze

Što se tiče koeficijenta ubrzane likvidnosti, za njega se ne može reći koja je idealna vrijednost jer on ovisi o vrsti djelatnosti kojom se neko poduzeće bavi. Idealno bi bilo kad bi on iznosio najmanje 1 (0,8). Na temelju toga može se zaključiti može li poduzeće u nekom kratkom periodu osigurati novac

Koeficijent trenutne likvidnosti

Koeficijent trenutne likvidnosti= novac/kratkoročne obveze

Koeficijent trenutne likvidnosti stavlja u odnos novac i kratkoročne obveze, tj. govori nam je li poduzeće sposobno podmiriti svoje obveze iz imovine.

Neto obrtni kapital

Neto obrtni kapital= kratkotrajna imovina- kratkoročne obveze

Ovaj pokazatelj nam govori koliko imamo kapitala još na raspolaganju kako bi podmirivali svoje obveze. Govori nam jesmo li pozitivno ili negativno prekoračili kratkotrajnu imovinu u odnosu na kratkoročne obveze. Idealno za ovaj pokazatelj je da je pozitivan.

3.3.2. Pokazatelj profitabilnosti

Pokazatelj profitabilnosti nam pokazuje koliko je poduzeće sposobno ostvariti zaradu uzimajući u obzir prihode, kapital ili imovinu.

Najznačajniji pokazatelji profitabilnosti:

- Bruto profitna marža
- Neto profitna marža
- Rentabilnost imovine (ROA)
- Rentabilnost glavnice (ROE)
- Povrat na uloženo (ROI)

Bruto profitna marža i neto profitna marža su pokazatelji koji nam pokazuju profitabilnost u odnosu na prodaju, dok su rentabilnost imovine i rentabilnost kapitala pokazatelji koji nam pokazuju profitabilnost u odnosu na ulaganje.

Bruto profitna marža pokazuje nam odnos dobiti prije kamata i oporezivanja (bruto dobit) uvećanu za kamate s prihodima od prodaje. Pokazuje nam koliko se dobiti prije kamata i oporezivanja ostvari po jedinici ukupnih prihoda. Za ovaj pokazatelj je bolje da je što veći, jer je poduzeće uspješnije u poslovanju. Bruto marža pokazuje da društvu nakon pokrića proizvodnih troškova ostaje xy% prihoda za pokriće troškova uprave i prodajem troškova financiranja te za ostvarivanje dobiti.

$$\text{BRUTO PROFITNA MARŽA} = (\text{BRUTO DOBIT/PRIHOD OD PRODAJE}) * 100$$

Neto profitna marža pokazuje nam odnos neto dobiti i ukupnih prihoda. Neto profitna marža nam govori da je društvu nakon podmirenja svih troškova i poreza na dobit ostaje xy% prihoda. Taj dio prihoda koji poprima karakter dobiti nakon oporezivanja, društvo može podijeliti vlasnicima ili reinvestirati u poslovanje.

$$\text{NETO PROFITNA MARŽA} = (\text{DOBIT POSLIJE POREZA/PRIHOD OD PRODAJE}) * 100$$

Rentabilnost imovine (ROA) pokazuje nam odnos operativne dobiti sa ukupnom imovinom. ROA nam pokazuje koliko je novčanih jedinica operativne dobiti ostvareno na sto jedinica ukupne imovine. Operativna dobit je pokazatelj profitabilnosti koji nam govori koliko je uspješno poslovanje nekog poduzeća prije obračuna poreza i kamata. Ovaj pokazatelj je usredotočen na ostvarivanje profita iz redovitog poslovanja, a da nisu uključene troškovi kamata i poreza. ROA je koristan vlasnicima, investitorima, menadžmentu jer pomaže da vide koliko je poduzeće profitabilno, te govori je li poduzeće sposobno podmiriti dugove koji dopijevaju, te financira tekuće poslovanje. Koristan je investitorima jer mogu uspoređivati uspješnost poslovanja dvaju ili više društava. Ukoliko je ROA nizak, podrazumijeva se da poduzeće ne zarađuje toliko.

Rentabilnost glavnice (ROE) pokazuje koliki je iznos povrata na uloženi kapital, odnosno koliko poduzeće zaradi na svaku kunu glavnice. ROE je jedan od najznačajnijih pokazatelja, pokazuje nam koliko novčanih jedinica dobiti poduzeće ostvari na jedinicu vlastitog kapitala.

$$\text{ROE} = (\text{NETO DOBIT/GLAVNICA}) * 100$$

Povrat na uloženo (ROI) pokazuje odnos između neto dobiti i troška ulaganja koji proizlazi iz ulaganja određenih resursa. Ukoliko je ROI visok to nam govori da je ulaganje povoljno. Povratom na uloženo uspoređujemo profit s kapitalom.

3.3.3. Pokazatelj zaduženosti

Pokazatelj zaduženosti nam pokazuje odnos korištenja vlastitog izvora financiranja u odnosu na financiranje iz tuđih izvora. Pokazuju nam u kojoj se mjeri poduzeće financira iz tuđih izvora, a koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala, a koliko iz tuđeg kapitala. Zaduženost nije loša, ako je stupanj zaduženosti pod kontrolom, te ako se posuđena sredstva koriste na pravi način.

Najznačajniji pokazatelji zaduženosti:

- Koeficijent zaduženosti
- Koeficijent vlastitog financiranja
- Koeficijent financiranja
- Faktor zaduženosti
- Pokriće troškova kamata
- Stupanj I
- Stupanj II

Koeficijent zaduženosti stavlja u odnos ukupne obveze i ukupnu imovinu. Koeficijent zaduženosti nam govori koliko neko društvo koristi zaduživanje kao oblik financiranja. Idealna vrijednost ovog pokazatelja je 50% i manje, a maksimalno 70%. Za ovaj pokazatelj je bolje da je odnos duga u odnosu na imovinu što niži, jer je i samim tim manji i financijski rizik.

$KOEFICIJENT\ ZADUŽENOSTI = \frac{UKUPNA\ IMOVINA}{UKUPNE\ OBVEZE}$

Koeficijent vlastitog financiranja stavlja u odnos glavnice i ukupni imovinu. Ovaj pokazatelj nam govori koliko je imovine financirano iz vlastitih izvora. Idealno za ovaj pokazatelj je vrijednost viša od 50%.

$KOEFICIJENT\ VLASTITOG\ FINANCIRANJA = \frac{GLAVNICA}{UKUPNA\ IMOVINA}$

Koeficijent financiranja stavlja u odnos ukupne obveze i glavnice. Ovaj pokazatelj nam govori koliki je zapravo rizik ulaganja. Odnos ukupne obveze i glavnice bi trebao biti 1:1. Za ovaj pokazatelj bio najidealnije bilo da glavnica pokrije postojeće obveze, ali prihvatljivo je da odnos obveza i glavnice bude 70%:30%. Ukoliko je ovaj pokazatelj veći to nam govori da će

određeno poduzeće imati problem kada bude vraćalo posuđena sredstva i prilikom plaćanja kamata.

KOEFICIJENT FINANCIRANJA= UKUPNE OBVEZE/GLAVNICA

Faktor zaduženosti stavlja u odnos ukupne obveze i neto dobit koja je uvećana za amortizaciju. Ovaj pokazatelj nam govori koliko poduzeću treba vremena da bi ono podmirilo svoje obveze. Maksimalna dozvoljena vrijednost ovog pokazatelja je 5 godina. Ako je faktor zaduženosti veći od 5 godina to znači da je poduzeće zaduženo i shodno tome treba mu više vremena da podmiri svoje obveze, a ako je faktor zaduženosti manji od 5 godina poduzeće i nije toliko zaduženo, te će poduzeće u roku od 5 godina ili manje podmiriti svoje postojeće obveze.

FAKTOR ZADUŽENOSTI= [UKUPNE OBVEZE/(NETO DOBIT+AMORTIZACIJA)]*100

Pokriće troškova kamata stavlja u odnos EBIT i godišnji trošak kamata. Ovaj pokazatelj nam govori koliki iznos dobiti prije poreza i kamata pokriva godišnje kamate. Pokazuje nam dinamičku zaduženost jer se dug promatra s aspekta njegova podmirenja. Utvrđivanjem pokrića troškova kamata gledamo koliko su puta kamate pokrivenne iznosom bruto dobiti. Ukoliko je pokriće troškova kamata veće samim tim je zaduženost manja i obrnuto.

POKRIĆE TROŠKOVA KAMATA= DOBIT PRIJE POREZA I KAMATA/GODIŠNJI TROŠAK KAMATA

Stupanj pokrića I stavlja u odnos glavnice i dugotrajnu imovinu. Ovaj pokazatelj govori koliko poduzeće može podmiriti dugotrajnu imovinu vlastitim kapitalom, tj. kapital uvećan za dugoročne obveze. Idealno bi bilo kada bi vrijednost ovog pokazatelja dosegla približno 1. Najbolje za ovaj pokazatelj je da je što niži.

STUPANJ POKRIĆA I= GLAVNICA/DUGOTRAJNA IMOVINA

Stupanj pokrića II stavlja u odnos dugotrajnu imovinu sa njenom glavnicom uvećanu za dugoročne obveze. Idealno za ovaj pokazatelj je vrijednost viša od 1. Da bi poduzeće bilo likvidno, potrebno je da se dio dugoročnih obveza iskoristi za financiranje kratkotrajne imovine. Kada je ovaj pokazatelj veći od 1 to nam govori da je dio dugoročnih obveza iskorišten da bi se financirala kratkotrajna imovina. Ukoliko je ovaj pokazatelj manji od 1 onda je zaduženost poduzeća manja, a poduzeće je sve više likvidno. Stupanj I i stupanj II se temelje na podacima iz bilance.

STUPANJ POKRIĆA II= GLAVNICA+DUGOROČNE OBVEZE/DUGOTRAJNA IMOVINA

3.3.4. Pokazatelj aktivnosti

Pokazatelj aktivnosti nam govori koliko poduzeće uspješno upotrebljava svoje resurse. Grupa pokazatelja aktivnosti se može računati tako da uzmemo u obzir pojedini oblik imovine ili cjelokupnu imovinu, tj. uzimajući u obzir odnos prometa i prosječnog stanja. Pokazatelj aktivnosti govori koliko poduzeće ostvari prihoda na jednu novčanu jedinicu imovine. Za ovaj pokazatelj je bolje da će što veći. Da bi dobili realnu sliku poduzeća, najbolje bi bilo pri izračunu ovog pokazatelja usporediti stanje s prošlom godinom, te ostalim faktorima. Pokazatelj aktivnosti nazivamo još i koeficijentom obrta. Ukoliko nam je koeficijent obrtaja poznat, tada je moguće izračunati i prosječne dane vezivanja sredstava, tj. prosječno trajanje obrta.

Ako je koeficijent obrtaja veći, onda znamo da je vrijeme vezivanja ukupne i pojedine vrste imovine kraće.

Najznačajniji pokazatelji aktivnosti:

- Koeficijent obrtaja ukupne imovine
- Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine
- Koeficijent obrtaja potraživanja
- Koeficijent obrtaja zaliha
- Trajanje naplate potraživanja
- Dani vezivanja zaliha

Koeficijent obrtaja ukupne imovine u odnos stavlja ukupne prihode i ukupnu imovinu. Ovaj pokazatelj govori koliko se brzo imovina kreće u poslovanju, tj. koliko je vremena potrebno da se ukupna imovina nekog poduzeća obrne tijekom jedne godine, odnosno koliko poduzeće koristi imovinu da bi stvorilo prihode. Ukoliko je ovaj koeficijent manji, to znači da je broj dana vezivanja imovine veći, a poduzeće bi trebalo raditi na tome da broj dana obrtaja bude što manji.

$KOEFICIJENT\ OBRTAJA\ UKUPNE\ IMOVINE = \frac{UKUPNI\ PRIHODI}{UKUPNA\ IMOVINA}$

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine u odnos stavlja ukupne prihode i kratkotrajnu imovinu. Ovaj pokazatelj nam govori koliko puta se kratkotrajna imovina poduzeća obrne u godini dana, tj. koliko poduzeće koristi kratkotrajnu imovinu kako bi stvorilo prihode. Idealno bi bilo kada bi ovaj pokazatelj bio što veći.

$KOEFICIJENT\ OBRTAJA\ KRATKOTRAJNE\ IMOVINE = \frac{UKUPNI\ PRIHODI}{KRATKOTRAJNA\ IMOVINA}$

Koeficijent obrtaja potraživanja u odnos stavlja prihode od prodaje poduzeća s potraživanjima. Ovaj pokazatelj nam govori koliko je prosječno trajanje naplate potraživanja. Ovaj pokazatelj bi trebao biti što manji, jer ukoliko raste, vrijeme trajanja naplate potraživanja će biti više dana, a to znači da poduzeće nije sposobno da naplati svoja potraživanja.

$KOEFICIJENT\ OBRTAJA\ POTRAŽIVANJA = PRIHODI\ OD\ PRODAJE / POTRAŽIVANJA$

Koeficijent obrtaja zaliha u odnos stavlja prihode od prodaje i zalihe. Ovaj pokazatelj nam govori koliko puta se zalihe obrnu za godinu dana. Za ovaj pokazatelj je bolje da je što veći.

$KOEFICIJENT\ OBRTAJA\ ZALIHA = PRIHODI\ OD\ PRODAJE / ZALIHE$

Trajanje naplate potraživanja u odnos stavlja broj dana u godini i koeficijent obrtaja potraživanja. Ovaj pokazatelj nam govori koliko je vremena potrebno za pretvaranje prosječne prodaje u novac. Za ovaj pokazatelj je bolje da je što manji broj dana, jer to znači da će poduzeće na vrijeme naplatiti svoja potraživanja.

$TRAJANJE\ NAPLATE\ POTRAŽIVANJA = BROJ\ DANA\ U\ GODINI / KOEFICIJENT\ OBRTAJA\ POTRAŽIVANJA$

Dani vezivanja zaliha predstavljaju prosječan broj dana potrebnih da se postojeće zalihe prodaju. Za ovaj pokazatelj je bolje da je što manje dana, jer nam to govori da poduzeće brzo prodaje zalihe i stvara potraživanja od kupaca.

$DANI\ VEZIVANJA\ ZALIHA = TRENUTNO\ STANJE\ ZALIHA / PROSJEČNI\ DNEVNI\ TROŠAK\ PRODANIH\ DOBARA$

3.3.5. Pokazatelji investiranja

Ova grupa pokazatelja mjeri kolika je uspješnost ulaganja u dionice. Da bi se izračunao ovaj pokazatelj osim podataka iz financijskih izvještaja, potrebni su nam podaci i o dionicama, tj. podaci o tržišnoj vrijednosti dionica i broju dionica.

Najpoznatiji pokazatelji investiranja su:

- Dividenda po dionici
- Zarada po dionici

Dividenda po dionici= DIO NETO DOBITI ZA DIONICE/BROJ DIONICA

Ovaj pokazatelj nam govori koliki će iznos dividende dobiti dioničar za svaku dionicu koju posjeduje. Većinom je dobit po dionici veća od dividende po dionici jer se dio dobiti zadržava. Moguća je i suprotna situacija, a to bi značilo da su se dividende isplaćivale iz zadržane dobiti.

Dobit po dionici= NETO DOBIT/ BROJ DIONICA

Ovaj pokazatelj nam govori koliko je poduzeće ostvarilo dobiti po jednoj dionici, tj. govori nam koliko je poduzeće sposobno da stvara dobit.

3.3.6. Pokazatelj ekonomičnosti

Ovi pokazatelji nam prikazuju odnos prihoda i rashoda, tj. koliko smo prihoda ostvarili po jedinici rashoda. Da bi se izračunali ovi pokazatelji, koriste se podatci iz računa dobiti i gubitka. Za ovaj pokazatelj je bolje da je veći od 1, odnosno što je veći ovaj pokazatelj to znači da će se ostvariti više prihoda po jedinici rashoda. Ukoliko je ovaj pokazatelj manji od 1, to znači da poduzeće ostvaruje gubitak.

Najpoznatiji pokazatelji ekonomičnosti su:

- Ekonomičnost ukupnog poslovanja
- Ekonomičnost poslovnih aktivnosti
- Ekonomičnost financiranja
- Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja= UKUPNI PRIHODI/ UKUPNI RASHODI

Ovaj pokazatelj u odnos stavlja ukupne prihode i ukupne rashode. Zapravo, govori nam koliko je novčanih jedinica prihoda ostvareno na jednoj novčanoj jedinici rashoda. Za ovaj pokazatelj je bolje da je veći od 1, te da su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda, što znači da je poduzeće tada ekonomično.

Ekonomičnost poslovnih aktivnosti= POSLOVNI PRIHODI/POSLOVNI RASHODI

Ovaj pokazatelj u odnos stavlja poslovne prihode i poslovne rashode. Govori koliko je novčanih jedinica poslovnih prihoda ostvareno na jednoj novčanoj jedinici poslovnih rashoda. Za ovaj pokazatelj je bolje da poslovni prihodi budu veći od poslovnih rashoda, što znači da je poduzeće ekonomično.

Ekonomičnost financiranja= FINANCIJSKI PRIHODI/ FINANCIJSKI RASHODI

Ovaj pokazatelj u odnos stavlja financijske prihode i financijske rashode. Govori koliko smo novčanih jedinica financijskih rashoda ostvarili na jednu novčanu jedinicu financijskih prihoda.

Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti= IZVANREDNI PRIHODI/IZVANREDNI RASHODI

Ovaj pokazatelj u odnos stavlja izvanredne prihode i izvanredne rashode. Za ovaj pokazatelj je bolje da je veći od 1.⁶

⁶ <https://repozitorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst%3A2356/datastream/PDF/view>

4. FINANCIJSKA ANALIZA MARASKA D.D.

4.1. Osnovni podaci o Maraska d.d.

Poslovni subjekt Maraska d.d. registrirana je za djelatnost destiliranja, pročišćavanja i miješanje alkoholnih pića. Temeljni kapital poslovnog subjekta financiran je 100% stranim kapitalom. Djelatnosti Maraska d.d. su: uzgoj voća, oraha i sl. za začine i napitke, prerada i konzerviranje voća i povrća, proizvodnja pića, posredovanje u trgovini (trgovina na veliko uz naknadu ili na ugovornoj osnovi).⁷

Puni naziv: tvrtke je MARASKA dioničko društvo za proizvodnju i promet alkoholnih i bezalkoholnih pića, s adresom: Biogradska cesta 64/a, 23000 Zadar; OIB: 07602786563, MB: 03112322, Registarski broj: 060007362.

Tvrtka je osnovana u 1996. godini. Po veličini je srednja. Broj zaposlenih: 141. Nije obveznik javne nabave. Nema poreznog duga i redovito isplaćuje plaće svojim zaposlenicima. Maraska d.d. ima bogatu i široku paletu vrhunskih proizvoda koje plasira na hrvatsko i međunarodno tržište. Posebno se ističe tržište SAD-a, a zatim i Kanade, Australije, te Brazila. Na europskom tržištu značajan se izvoz osjeti prema susjednim državama (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Slovenija, Sjeverna Makedonija i Srbija), a od ostalih europskih država najviše uvoze Austrija, Belgija, Danska, Cipar, Nizozemska, Njemačka i druge zemlje.

Proizvodi koje nudi Maraska d.d. na hrvatskom i europskom tržištu jesu:

- Proizvod Amarena
- Proizvod Nektari mediterana
- Maraska sirupi
- Joy brand proizvodi

Posebnu pozornost treba obratiti na 2021. godinu. Značajan utjecaj na poslovanje Društva u 2021. godini je imala pandemija virusa COVID-19, odnosno mjere koje su poduzimale vlade

⁷Poslovna.hr.: <https://www.poslovna.hr/lite/maraska/314970/subjekti.aspx?AspxAutoDetectCookieSupport=1>

država u kojima Društvo ostvaruje prodaju svojih proizvoda radi suzbijanja te pandemije.⁸ Veliki dio poslovanja Društva je ovisan o turističkom sektoru i HORECA kanalu prodaje koji su bili najviše pogođeni mjerama za suzbijanje pandemije COVID-19. Tako je nakon niza uspješnih poslovnih godina, u 2020. došlo do značajnog pada prihoda, a ostvaren je i gubitak. Osim direktnog utjecaja na prodaju proizvoda, pandemija je otežala i ostale aspekte poslovanja, prije svega nabavu i proizvodnju. Maraska d.d. je završila poslovnu 2021. godinu s 1.546 tisuća gubitka. Prihodi od prodaje proizvoda ukupno iznose 107.860 tisuća kuna što je za 29% više nego prošle godine. Neto prihodi od prodaje proizvoda na domaćem tržištu iznose 80.448 tisuća kuna, što je za 23% više nego prošle godine.

Bilanca

Tablica 3. Bilanca tvrtke Maraska d.d. za razdoblje od 2020. do 2021. godina u kn

Obveznik: MARASKA d.d.		
Naziv pozicije	2020	2021
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	101.140.269	94.661.013
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	0	0
1. Izdaci za razvoj	0	0
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	0	0
3. Goodwill	0	0
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	0	0
5. Nematerijalna imovina u pripremi	0	0
6. Ostala nematerijalna imovina	0	0
II. MATERIJALNA IMOVINA	98.057.096	91.577.840
1. Zemljište	29.486.566	29.486.566
2. Građevinski objekti	23.066.335	21.845.208
3. Postrojenja i oprema	10.367.801	7.131.795
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	3.814.557	3.184.657
5. Biološka imovina	31.321.837	29.929.614
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	0	0
7. Materijalna imovina u pripremi	0	0
8. Ostala materijalna imovina	0	0
9. Ulaganje u nekretnine	0	0
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	22.000	22.000
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	0	0
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	0	0
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	0	0

⁸ Financijsko izvješće Maraska d.d. za 2021. godinu. Dostupno na: <https://maraska.hr/wp-content/uploads/2022/06/GFI-2021.pdf>

4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	22.000	22.000
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	0	0
7. Ulaganja u vrijednosne papire	0	0
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	0	0
9. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	0	0
10. Ostala dugotrajna financijska imovina	0	0
IV. POTRAŽIVANJA	0	0
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	0	0
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0
3. Potraživanja od kupaca	0	0
4. Ostala potraživanja	0	0
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	3.061.173	3.061.173
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	57.078.129	60.730.253
I. ZALIHE	31.756.158	26.774.665
1. Sirovine i materijal	10.161.558	11.630.355
2. Proizvodnja u tijeku	780.356	2.252.377
3. Gotovi proizvodi	18.756.379	9.034.271
4. Trgovačka roba	230.298	36.413
5. Predujmovi za zalihe	0	0
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	0	0
7. Biološka imovina	1.827.567	3.821.249
II. POTRAŽIVANJA (25.297.811	30.909.817
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	1.339.302	0
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0
3. Potraživanja od kupaca	23.805.307	30.905.029
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	0	0
5. Potraživanja od države i drugih institucija	98.411	4.788
6. Ostala potraživanja	54.791	0
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	0	0
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	0	0
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	0	0
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	0	0
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	0	0
7. Ulaganja u vrijednosne papire	0	0
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	0	0
9. Ostala financijska imovina	0	0

IV. NOVAC U BANCII I BLAGAJNI	24.160	3.045.771
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	0	0
E) UKUPNO AKTIVA	158.218.398	155.391.266
F) IZVANBILANČNI ZAPISI		
PASIVA		
A) KAPITAL I REZERVE	177.615.636	170.118.517
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	99.918.350	99.918.350
II. KAPITALNE REZERVE	0	0
III. REZERVE IZ DOBITI	0	0
1. Zakonske rezerve	0	0
2. Rezerve za vlastite dionice	0	0
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	0	0
4. Statutarne rezerve	0	0
5. Ostale rezerve	0	0
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0	0
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	21.826.386	14.329.267
1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	0	0
2. Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova	0	0
3. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu	0	0
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	-46.502.075	-55.347.802
1. Zadržana dobit	0	0
2. Preneseni gubitak	46.502.075	55.347.802
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	-8.845.727	2.599.100
1. Dobit poslovne godine	0	2.599.100
2. Gubitak poslovne godine	8.845.727	0
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0	0
B) REZERVIRANJA	794.033	794.033
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	523.098	523.098
2. Rezerviranja za porezne obveze	0	0
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	270.935	270.935
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	0	0
5. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	0	0
6. Druga rezerviranja	0	0
C) DUGOROČNE OBVEZE	47.332.089	45.835.702
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	12.980.659	14.329.267
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	0	0
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	0	0
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	0	0
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	34.351.430	31.506.435
7. Obveze za predujmove	0	0
8. Obveze prema dobavljačima	0	0
9. Obveze po vrijednosnim papirima	0	0

10. Ostale dugoročne obveze	0	0
11. Odgođena porezna obveza	0	0
D) KRATKOROČNE OBVEZE	65.521.728	61.591.883
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	4.641.215	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	23.219.294	23.219.294
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	0	0
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	0	0
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	17.790.722	12.196.446
7. Obveze za predujmove	0	0
8. Obveze prema dobavljačima	14.784.370	19.102.245
9. Obveze po vrijednosnim papirima	0	0
10. Obveze prema zaposlenicima	776.347	917.158
11. Obveze za poreze, doprinose i sličana davanja	3.757.236	6.012.478
12. Obveze s osnove udjela u rezultatu	0	0
13. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	0	0
14. Ostale kratkoročne obveze	552.544	144.262
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	0	0
F) UKUPNO – PASIVA	113.647.850	278.340.135
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0

Izvor: FINA podaci⁹

Tablica 3. predstavlja bilancu tvrtke Maraska d.d., pri čemu je dugotrajna imovina u promatranom razdoblju smanjena od 101.140.269 kn na u 2020. godini na 94.661.013 kn u 2021. godini. Pojava razlike odnosno smanjenja može se objasniti uvođenjem mjera koje je država uvela radi zaštite pučanstva u borbi protiv COVID-19. Također, došlo je do smanjenja materijalne imovine u promatranim godinama. U 2020. godini iznosilo je 98.057.096 kn dok je neznatno smanjeno u 2021. godini, 91.577.840 kn. Dugotrajna financijska imovina ostala je ista u navedenom razdoblju 22.000 kn. Prvi dio odnosio se na aktivu, dok u drugom dijelu – pasiva, uočavaju se promjene u promatranom razdoblju. Rezerve FER vrijednosti su smanjene od 21.826.386 kn na 14.329.267 kn. Zadržana dobit ili preneseni gubitak iznosila je -46.502.075kn u 2020. godini, da bi ista značajno porasla u 2021. godini -55.347.802. Svi dosadašnji brojčani parametri ukazuju na to da je došlo do pogoršanja u 2021. godini. Značajno su smanjene dugoročne i kratkoročne obveze za navedenu tvrtku.

⁹ infoBIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/subject/OIB-44205501677>, [1.9.2022.]

Račun dobiti i gubitka

Tablica 4. RDG za tvrtku Maraska d.d. od 2020 do 2021. godine u kn

Obveznik: MARASKA D.D.		
Naziv pozicije	2020	2021
I. POSLOVNI PRIHODI	87.620.159	110.917.488
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	11.157.708	1.440.286
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	72.675.943	100.945.124
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	0	161.200
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	3.786.508	257.024
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	0	8.113.854
II. POSLOVNI RASHODI	96.793.373	106.716.659
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	4.049.244	5.295.427
2. Materijalni troškovi	52.452.756	62.760.588
a) Troškovi sirovina i materijala	46.697.222	47.664.341
b) Troškovi prodane robe	684.308	2.352.186
c) Ostali vanjski troškovi	5.071.226	12.744.061
3. Troškovi osoblja	13.745.104	15.809.182
a) Neto plaće i nadnice	8.807.370	10.765.931
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	3.089.009	3.167.785
c) Doprinosi na plaće	1.848.725	1.875.466
4. Amortizacija	7.287.009	7.181.341
5. Ostali troškovi	14.813.849	996.291
6. Vrijednosna usklađenja	1.948.572	0
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	0	0
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	1.948.572	0
7. Rezerviranja	1.500	0
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	0	0
b) Rezerviranja za porezne obveze	1.500	0
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	0	0
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	0	0
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	0	0
f) Druga rezerviranja	0	0
8. Ostali poslovni rashodi	2.495.339	14.673.830
III. FINANCIJSKI PRIHODI	29.320	120.468
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	0	0
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima	0	0
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	0	0
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	0	0
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	0	0

6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	0	0
7. Ostali prihodi s osnove kamata	29.320	2.949
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	0	117.519
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	0	0
10. Ostali financijski prihodi	0	0
IV. FINANCIJSKI RASHODI	2.103.059	1.722.197
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	445.155	0
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	0	0
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	1.408.436	1.613.241
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	249.468	108.956
5. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	0	0
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	0	0
7. Ostali financijski rashodi	0	0
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM	0	0
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0
IX. UKUPNI PRIHODI (AOP 001+030+049 +050)	87.649.479	111.037.956
X. UKUPNI RASHODI (AOP 007+041+051 + 052)	98.896.432	108.438.856
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 053-054)	-11.246.953	2.599.100
1. Dobit prije oporezivanja (AOP 053-054)	0	2.599.100
2. Gubitak prije oporezivanja (AOP 054-053)	-11.246.953	0
XII. POREZ NA DOBIT	0	0
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 055-059)	-11.246.953	2.599.100
1. Dobit razdoblja (AOP 055-059)	0	2.599.100
2. Gubitak razdoblja (AOP 059-055)	-11.246.953	0
PREKINUTO POSLOVANJE (popunjava poduzetnik obveznika MSFI-a samo ako ima prekinuto poslovanje)		
XIV. DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	0	0
1. Dobit prekinutog poslovanja prije oporezivanja	0	0
2. Gubitak prekinutog poslovanja prije oporezivanja	0	0
XV. POREZ NA DOBIT PREKINUTOG POSLOVANJA	0	0
1. Dobit prekinutog poslovanja za razdoblje (0	0
2. Gubitak prekinutog poslovanja za razdoblje	0	0
XVI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	0	0
1. Dobit prije oporezivanja	0	0
2. Gubitak prije oporezivanja	0	0
XVII. POREZ NA DOBIT	0	0
XVIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	0	0
1. Dobit razdoblja	0	0
2. Gubitak razdoblja	0	0
XIX. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	0	0

1. Pripisana imateljima kapitala matice	0	0
2. Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu	0	0

Izvor: Zagrebačka burza. Dostupno na: https://zse.hr/hr/papir/310?isin=HRMRSKRA0004&tab=stock_news

Tablica 4. prikazuje RDG za tvrtku Maraska d.d. za razdoblje od 2020. godine do 2021. godine. Neovisno o utjecaju COVID-19 na poslovanje tvrtke, RDG račun ukazao je na oporavak tvrtke (ovisi u velikoj mjeri od turističkog prometa i razvoja turističkog sektora). Naime, došlo je do povećanja poslovnih prihoda koji su u 2020. godini iznosili 87.620.159 kn dok su u 2021. godini iznosili 110.917.488kn. Vidljivo je povećanja prihoda, zasigurno zahvaljujući novim proizvodima koje je tvrtka uvela u promatranom razdoblju. Došlo je i do povećanje poslovnih rashoda jer su u 2020 godini iznosili 96.793.373kn a u 2021. godini iznosili su 106.716.659. Riječ je o tome da je tvrtka riskirala uvođenjem novih proizvoda na tržištu kako bi osnažila i naučila opstati na tržištu.

4.2. Analiza pomoću pokazatelja

Tablica 5. Pokazatelji likvidnosti Maraska d.d

Pokazatelji likvidnosti	2020	2021
Koeficijent trenutne likvidnosti	0	0,05
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,39	0,54
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,87	0,99

Izvor: obrada autorice

Koeficijent ubrzane likvidnosti je porastao, što znači da tvrtka Maraska d.d. je u mogućnosti održavati normalnu likvidnost, jer je u 2021. godini 0,54. Koeficijent tekuće likvidnosti je smanjen u 2020. godini (0,87) i u 2021 godini ali porastao je 0,99. Koeficijent bi trebao biti veći od 2, ali u ovom slučaju nije. Koeficijent financijske stabilnosti tvrtke Maraska d.d. bio je 1,01 u 2021. godini. Vidljivo je da koeficijent financijske stabilnosti veći od 1, a morao bi biti manji od 1, što znači, da ima izmjena i gubitaka u poslovanju.

Tablica 6. Pokazatelji aktivnosti Maraska d.d.

Pokazatelji aktivnosti	2020	2021
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,55	0,72
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	1,54	1,73
Vrijeme naplate kratkotrajnih potraživanja, u danima	105,38	105,98
Vrijeme naplate potraživanja od kupaca, u danima (samo za tekuću godinu)	103,64	109,64
Dani plaćanja dobavljačima	55,75	76,92

Izvor: obrada autorice

Vrijeme naplate potraživanja od kupaca, u danima bio najveći u 2021. godini 109,64, što znači da se tvrtka počela oporavljati nakon pandemije. Dani plaćanja dobavljačima su bili najveći u 2021. godini. 76,92. Iz navedenih podataka, uočava se da se tvrtka polagano oporavlja od krize.

Tablica 7. Pokazatelji zaduženosti Maraska d.d.

Pokazatelji zaduženosti	2020	2021
Koeficijent zaduženosti	0,71	0,72
Koeficijent vlastitog financiranja	0,29	0,28
Koeficijent financiranja	2,49	2,53
Faktor zaduženosti (broj godina)	15,49	11,57
Stupanj pokrića dugotrajne imovine vlastitim izvorima	44,85	48,33
Stupanj pokrića dugotrajne imovine dugoročnim izvorima	91,65	98,95

Izvor: obrada autorice

Faktor zaduženosti (broj godina) je bio 15,49 (2020. godina) i 11,57 (2021. godina). Stupanj pokrića dugotrajne imovine vlastitim izvorima iznosio je 83,39 u 2018. godini, dok je došlo do značajne stabilizacije u 2020. i 2021 godini: 44,85 i 48,33.

Tablica 8. Pokazatelji profitabilnosti Maraska d.d.

Pokazatelji profitabilnosti	2020	2021
EBIT marža	-10,47%	1,62%
EBITDA marža	-2,15%	10,31%
EBIT	-9.173.214 kn	1.786.740 kn
EBITDA	-1.886.205 kn	11.386.812 kn
Novostvorena vrijednost	20.740.061 kn	28.752.902 kn

Izvor: obrada autorice

Kod financijskih pokazatelja profitabilnosti tvrtke Maraska d.d. EBIT je u 2020. godini bio - 9.173.214 kn te je u 2021. godini iznosio, 1.786.740 kn. EBITDA bilježi značajno poboljšanje u 2021. godini , a isto tako i novostvorena vrijednost.

Tablica 9. Pokazatelji radnog kapitala tvrtke Maraska d.d.

Pokazatelj	2020.	2021.
Bruto radni kapital	2.281.297.207	2.688.556.627
Neto radni kapital	950.571.404	1.833.071.129
Potrebni radni kapital	1.140.648.604	1.344.278.314
Prosječna dnevna gotovina od poslovnih aktivnosti	11.493.187	12.919.700
Obrambeni interval	71	88

Izvor: obrada autorice

Svi pokazatelji navedeni u tablici 9. odnose se na značajno povećanje radnog kapital. Bruto radni kapital je neznatno porastao od 2.281.297.207 do 2.688.556.627. Bilježi se povećanje 950.571.404 kn na 1.833.071.129 kn u 2021 kn.

5. ZAKLJUČAK

Kroz ovaj se rad pokušalo prikazati kako poduzeće Maraska d.d. posluje tijekom 2 godine korištenjem pokazatelja poslovanja na temelju bilance poduzeća i računa dobiti i gubitka.

Pomoću pokazatelja moglo se vidjeti kako poduzeće Maraska d.d. posluje, je li ono likvidno, zaduženo, ekonomično, profitabilno itd. Također se može vidjeti je li poduzeće sposobno u bilo kojem trenu podmiriti svoje obveze, naplatiti svoja potraživanja, koliko je zaduženo ili ne, kako poduzeće „stvora“ novac itd. Može se vidjeti koja su određena odstupanja tijekom promatranih godina od vrijednosti koje su predviđene. S toga, određeni pokazatelji omogućuju da menadžment može reagirati na vrijeme kako bi spriječilo neka veća odstupanja.

Glavni podatci uzimali su se iz bilance i računa dobiti i gubitka. U obzir su se uzimale određene stavke kao što su dugotrajna i kratkotrajna imovina, potraživanja, zalihe, novac, dugoročne i kratkoročne obveze, kapital u bilanci itd., a u računu dobiti i gubitka mogu se vidjeti poslovni i financijski prihodi i rashodi, može se vidjeti koliko je potrebno za određene troškove kao što su troškovi osoblja i materijalni troškovi, te se na temelju računa dobiti i gubitka može se vidjeti kako poduzeće posluje tijekom godine, tj. je li poduzeće ostvarilo dobit ili gubitak. Zahvaljujući analizi financijskog izvještaja može se zaključiti da poduzeće ima aspekte poslovanja koje obavlja s velikim uspjehom, ali da isto tako ima dijelove poslovanja koji zahtjevaju hitnu promjenu, također se može vidjeti da je pandemija jako utjecala na loše poslovanje, ali uvođenjem novih proizvoda poduzeće je reagiralo.

Analiza izvještaja ne omogućava samo da se stekne uvid u trenutno i bivše stanje, već se omogućava uviđaj u potencijalne buduće poslovne odluke i poteze.

LITERATURA

- Belak, V. i dr.(2011.): Računovodstvo poduzetnika, RRIF Plus d.o.o., Zagreb
- Dražić-Lutinsky, I. i dr.(2010): Računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
- Perkušić D. (2016.), Osnove računovodstva, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split
- Šodan, S., (2019.), Financijska analiza poslovanja, Ekonomski fakultet u Splitu
- Tipurić D. i dr. (2008.), Korporativno upravljanje, Sinergija,
- Vidučić, Lj.(2006.): Financijski menadžment – teorija i politika, RRiF-plus, Zagreb
- Zakon o računovodstvu, t. 1.6. HSFI 1 (financijski izvještaji)
- Žager, K., Žager, L.(1999): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb

Internetski izvori:

1. <file:///C:/Users/korisnik1/Downloads/Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%20za%202021.%20godinu%20Podravka%20d.d..pdf>
2. http://gradst.unist.hr/Portals/9/docs/katedre/Organizacija%20i%20ekonomika/PSG%20OPE/13_Predavanja_OPE.pdf
3. http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka_1.pdf
4. <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf>
5. <https://boniteti.croatiabiz.com/info.php?id=108748&s=dee171c0f8c52fa#g3>
6. <https://repozitorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst%3A2103/datastream/PDF/view>
7. <https://repozitorij.veleri.hr/islandora/object/veleri%3A1842/datastream/PDF/view>
8. <https://repozitorij.vuka.hr/islandora/object/vuka%3A894/datastream/PDF/view>
9. <https://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvje%C5%A1taji.pdf>
10. <https://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvje%C5%A1taji.pdf>

11. https://www.efzg.unizg.hr/userdocsimages/RAC/mbrozovic/PREDAVANJE_3_ION_T_2019_web.pdf
12. <https://www.scribd.com/doc/24801645/Fin-Pokazatelji-Skraceno>

Popis tablica

Tablica 1. Prikaz računa dobiti i gubitka.....	9
Tablica 2. Struktura bilance	13
Tablica 3. Bilanca tvrtke Maraska d.d. za razdoblje od 2020. do 2021. godina u kn	27
Tablica 4. RDG za tvrtku Maraska d.d. od 2020 do 2021. godine u kn.....	31
Tablica 5. Pokazatelji likvidnosti Maraska d.d	33
Tablica 6. Pokazatelji aktivnosti Maraska d.d.....	34
Tablica 7. Pokazatelji zaduženosti Maraska d.d.	34
Tablica 8. Pokazatelji profitabilnosti Maraska d.d.....	34
Tablica 9. Pokazatelji radnog kapitala tvrtke Maraska d.d.	35

Popis slika

Slika 1. Financijski pokazatelji	16
--	----